

Національна академія правових наук України
Міжнародна асоціація дослідників Голодомору-геноциду
Національна асоціація дослідників Голодомору-геноциду українців
Фундація Українського Голодомору-геноциду (США)

Геноцид української нації 1932–1933/2022: свідчення

Видання 2-ге, доповнене

Упорядник
Олеся Стасюк

Київ – Харків
«Право»
2023

УДК 341.485(=161.2)''1932/2022''(093.2)

Г34

Упорядник:

Олеся Стасюк, доктор історичних наук, заслужений працівник культури України, голова Національної асоціації дослідників Голодомору-геноциду українців.

Рецензенти:

Петро Чернега, доктор історичних наук, професор, почесний краєзнавець України;

Валентина Борисенко, доктор історичних наук, професор;

Володимир Сергійчук, доктор історичних наук, професор, голова Міжнародної асоціації дослідників Голодомору-геноциду

*Затверджено до друку протоколом 5-17/2-Б
Бюро секції права національної безпеки та військового права
Національної академії правових наук України
від 19 грудня 2022 року*

Геноцид української нації 1932–1933/2022: свідчення / упоряд. Г34 ряд.: Олеся Стасюк ; [вступ. слово: С. Глузман ; передм. О. Стасюк] ; Нац. акад. прав. наук України ; Міжнар. асоц. дослідників Голодомору-геноциду ; Нац. асоц. дослідників Голодомору-геноциду українців ; Фондація Укр. Голодомору-геноциду (США). – Вид. 2-ге, допов. – Київ ; Харків : Право, 2023. – 352 с.

ISBN 978-966-998-496-8

У виданні другому, доповненому опубліковано свідчення очевидців Голодомору-геноциду 1932–1933 років, вчиненого комуністичним тоталітарним режимом, із матеріалів кримінальної справи № 475 (2009 р.) і матеріалів кримінального провадження № 22019000000000309 (2019–2022 рр.) та свідчення очевидців геноциду українців, вчиненого путінським рашистським режимом у 2022 році. Також публікуються документи, що підтверджують злочини російських режимів проти української нації та Української держави.

Уперше видання побачило світ у ФОП Домбровської Я. М. у грудні 2022 року.

УДК 341.485(=161.2)''1932/2022''(093.2)

© Стасюк Олеся, упорядкування, 2022

© Стасюк Олеся, доповнення, передмова, 2023

© Глузман Семен, вступне слово, 2023

© Видавництво «Право», 2023

ISBN 978-966-998-496-8

ВСТУПНЕ СЛОВО

Уже минуло 50 років...

У жовтні 1972 року у своєму останньому слові перед винесенням мені вироку я сказав таке: «Я лікар. Я бачив не раз смерть людини. Дитини та дорослого. Виразно пам'ятаю свої відчуття. Саме тому я категорично не буду зараз просити суд про поблажливість. Сталін убив мільйони безвинних радянських людей, дітей та дорослих. Не лише у таборах та в'язницях. Багато хто з них пішов у інший світ, як жертви штучного масового голоду, який ми сьогодні називаємо забороненим словом Голодомор. Знаю, суддя Дишель та голова КДБ Федорчук вважають це слово проявом антирадянського наклепу. Але я знаю це слово від моїх батьків, свідків Голодомору, членів партії та фронтовиків. Що ж, я наклепник, бо дозволив собі вголос говорити та писати правду».

Я бачив смерть лише кількох людей, які вмирали в лікарні від невиліковних хвороб. Радянська влада лише за три голодомори в Україні вбила понад 15 мільйонів. Сьогодні через десятиліття після геноциду 1932–1933 років до нас прийшла нова війна, вже не від СРСР, а від його посліда – путінської Росії. Сьогодні українців вбивають не лише зброєю, а й знову морять голодом у похмурих, брудних, холодних підвалах, уже не соромлячись публічно закликати «остаточно вирішити українське питання».

У ХХІ столітті. 2022 року.

Саме цього року Україна вшановує 90-ті роковини страшного сталінського злочину проти українського народу – Голодомору, який майже сотню років не може, або не дають, пробитися правдою. Думаю, саме в цьому криється причина путінської війни проти України.

Але чому так? Адже правду Голокосту зуміли розповісти, засудити та заборонити нацистський режим. Але є й інша правда, яка не заважає першій, а лише доповнює. Тим більше, що за останніми дослідженнями відомо, що комуністичний режим Голодомором знищив 10,5 мільйонів українців. Так що ж, мовчати про це?

Цей збірник матеріалів свідчить про існування тоталітарних режимів, про злочини жорстоких диктаторів.

Невже ми ніколи так і не навчимося не допускати до влади сталіних, гітлерів чи путіних?

Семен Глузман

Семен Глузман,
президент Асоціації психіатрів України

ПЕРЕДМОВА

Війна. ХХІ століття. Україна. Геноцид.

Ці слова здавалося б ніколи не повинні уже стояти в одному реченні. Екзистенційна війна... Війна, яка розпочалася більше трьохсот років тому, може закінчитися лише перемогою України.

На початку ХХ століття, після трьох російсько-українських воєн та окупації України, найперше, що зробили більшовики під керівництвом Леніна, – пограбували Українську державу, знищили національний спротив російській окупації та в 1921–1923 роках масовим штучним голодом заморили 3 мільйони 500 тисяч українців.

Використавши досвід більшовиків, комуністичний тоталітарний режим на чолі з Сталіним організував масове винищення українців, яке розпочав у грудні 1931 року, відрядивши для цього до Києва представника ЦК ВКП(б) Молотова. 29 грудня 1931 року вийшла цілком таємна постанова «Про заходи щодо посилення хлібозаготівель», якою організатори Голодомору-геноциду запланували конфіскувати в українських родин 510 мільйонів пудів зерна. В регіони УСРР відрядили уповноважених, яких зобов'язали звітувати кожні п'ять днів про результати виконання злочинного плану.

Вигрібаючи минулорічний урожай, вже 6 липня 1932 року була прийнята постанова політбюро ЦК КП(б)У «Про план хлібозаготівель у селянському секторі», якою зобов'язали конфіскувати в українців 356 мільйонів пудів зерна. Забравши все зерно, організатори геноциду забрали в українських родин останню можливість врятуватися, ухваливши злочинну постанову від 7 серпня 1932 року «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів та кооперації й зміцнення громадської (соціалістичної)

власності («закон про 5 колосків»). Через два дні, 9 серпня, політбюро ЦК КП(б)У приймає постанову «Про заходи боротьби із спекуляцією хлібом», якою категорично забороняють купувати чи продавати хліб, застосовуючи жорстокі репресії щодо українців. Згодом в УСРР заборонили торгівлю картоплею (1 грудня 1932 р.), салом, м'ясом (3 грудня 1932 р.), продуктами тривалого зберігання.

18 листопада 1932 року вийшла ще одна постанова ЦК КП(б)У «Про заходи щодо посилення хлібозаготівель». Після вилучення протягом 1932 року усього зерна в українських трудівників, хліборобів, з цинічним формулюванням «за невиконання планів хлібозаготівлі» встановлювалися так звані «натуральні штрафи» – це 15-місячна норма здачі м'яса, насправді ж це була конфіскація (пограбування) інших продуктів харчування.

Подібних постанов було десятки: від заборони виїзду до заборони надання закордонної допомоги, заперечуючи інформацію про Голодомор, яка все ж таки пробивалася за межі СРСР.

Постановою політбюро ЦК ВКП від 22 листопада 1932 року була створена «трійка», до якої увійшли Косіор, Реденс, Кісельов. Цій «трійці» було надано право виносити вирок без навіть формального досудового розслідування та застосовувати репресії, депортації та розстріли українців. Згодом у грудні 1932 року такі «трійки» були створені в кожній області УСРР. Прикриваючись ними, представники комуністичного тоталітарного режиму грабували українські родини, а каральні органи застосовували щодо літніх людей, дітей жорстокі репресії та вбивства.

Для того, щоб приховати наслідки злочину геноциду, асимілювати та русифікувати українців, які вижили, вже з вересня 1932 року у вимерлі українські села та міста масово переселяли населення з регіонів СРСР. 29 грудня 1933 року

Всесоюзний переселенський комітет при РНК СРСР доповідав, що «план перевезення колгоспників на Україну завершений і виконаний на 104,7 %». Переселення тривали і в 1934 році.

Мета тоталітарного режиму – назавжди знищити національно-визвольний рух українців, українську націю як таку та більше ніколи не допустити відновлення Української держави. Наслідком геноциду стало знищення 10 мільйонів 500 тисяч українців в Україні та в місцях компактного проживання (Північно-Кавказький край, зокрема Кубань). До таких висновків дійшли судові експерти під час проведення комплексних судових експертиз у кримінальному провадженні № 2201900000000309 щодо виконавців Голодомору-геноциду, яке проводила Служба безпеки України в 2019–2022 роках.

Продовжуючи геноцидну політику щодо України, Сталін у 1946–1947 роках, прийняв рішення та знищив масовим штучним голодом 1 мільйон 500 тисяч українців, розуміючи, що озброєні, після закінчення Другої світової війни, українці підтримають Українську повстанську армію (УПА) та зможуть розпочати боротьбу за незалежність.

70 років окупації України комуністичним російським тоталітарним режимом не пройшли безслідно. Продовжували нищити мову, культуру, традиції, звичаї, віру, проводилася політика асиміляції та русифікації.

24 серпня 1991 року українці вчергове підтвердили прагнення ментально вільних людей відродити незалежну державу. Здавалося б, усе склалося: ми маємо відновлену Українську державу. Однак політична верхівка рф, просякнута російським імперіалізмом, з того самого дня розпочала протиправні дії на знищення Української держави. З 1991 року росія так і не провела демаркацію кордонів з Україною, плануючи захват українських територій.

Омріяна відроджена незалежність і відносний спокій протривав не довгих 23 роки, аж допоки рашистський воєнний чобіт не ступив на українську землю. 20 лютого 2014 року розпочалася чергова війна за незалежність України. Вісім років багатьом в Україні здавалося, що це не в нас, це десь там – на сході. Здебільшого жах і біль війни відчували сім'ї загиблих наших воїнів. 24 лютого 2022 року рф розпочала широкомасштабне вторгнення по всій лінії кордону, наносячи ракетні удари по всій території України.

Майже 30 років українці на державному рівні, а 90 років у себе в родинах, вшановували пам'ять жертв Голодомору-геноциду. Неодноразово проводили різні заходи, конференції, форуми, ухвалювали відповідні закони, проходили визнання у світі. Усе це робилося з однією метою, щоб подібні злочини ніколи не повторилися у майбутньому.

Повторилося... Цинічно... Відверто... на увесь світ у XXI столітті. Із закликами та завданнями від політично-військового керівництва росії про знищення української нації та Української держави; з відвертими вбивствами дітей, жінок, літніх людей, гвалтуваннями, катуваннями, пограбуваннями українських родин та держави, нищенням української системи освіти, культурно-історичних цінностей, попираннями прав людини і громадян, висміюванням та нагородами за ці злочини з боку рф та особисто путіна.

Ми знаємо про звірства росіян, які відбулися на нашій, уже звільненій від окупанта, землі, але досі не знаємо що відбувалося і відбувається в окупації. Чим довше ці території перебуватимуть під контролем рф, тим більше можливостей у росії приховати від усього світу чергові злочини.

У збірнику вперше публікуються свідчення очевидців Голодомору-геноциду з матеріалів кримінальної справи № 475 щодо організаторів Голодомору, яка була проведена Службою безпеки України у 2009 році, та кримінального

провадження № 22019000000000309 щодо виконавців Голодомору-геноциду, проведеного СБУ в 2019–2022 роках. Матеріали зберігаються в архіві Апеляційного суду міста Києва (кримінальна справа № 475) та Службі безпеки України (кримінальне провадження № 22019000000000309). Під час досудового розслідування судовими експертами: істориками, економістами, політологами, психіатрами, правниками, криміналістами було проведено вісім комплексних судових експертиз, в результаті яких було встановлено протиправні механізми, які використав комуністичний тоталітарний режим для знищення українців, наслідки злочину геноциду та чисельність жертв у роки Голодомору-геноциду 1932–1933 та масових штучних голодів 1921–1923, 1946–1947. Матеріали із кримінальних справ подані в оригінальному викладі.

Збірник містить свідчення очевидців воєнних злочинів та геноциду українців у 2022 році, вчинених російською федерацією. У ХХІ столітті це повторилося лише тому, що комуністичний тоталітарний режим не був засуджений та трансформувався у путінський рашистський режим.

У збірнику також подано низку документів, що стосуються визнання та засудження злочину Голодомору-геноциду українців.

Прийнята 25 січня 2006 року Парламентською асамблеєю Ради Європи Резолюція про «Необхідність міжнародного засудження злочинів тоталітарних комуністичних режимів», не була належним чином взята до уваги та не виконувалася нашою країною. У документі йдеться: «Усі без винятку тоталітарні комуністичні режими, які панували в Центральній та Східній Європі в минулому столітті та які ще й досі залишаються при владі в деяких країнах світу, характеризуються численними порушеннями прав людини. Порушення мали різний характер залежно від культури,

країни та історичного періоду. Це були індивідуальні та масові вбивства і страти, смерть у концентраційних таборах, голодомори, депортації, катування...». Міжнародне співтовариство не притягнуло виконавців цих злочинів до суду, як це було з жажливими злочинами націонал-соціалізму (нацизму)...

Асамблея впевнена, що знання історії є однією з передумов запобігання подібним злочинам у майбутньому. До того ж моральна оцінка й засудження вчинених злочинів мають велике значення для виховання молодих поколінь... Асамблея закликає «...дати нову оцінку історії комунізму та своєму власному минулому, чітко відмежуватись від злочинів тоталітарних комуністичних режимів та однозначно їх засудити».

У 90-ті роковини Голодомору росія вчиняє черговий геноцид української нації з метою знищити Українську державу як суб'єкта міжнародного права за відпрацьованими механізмами у 30-х роках ХХ століття: депортації чоловіків, жінок, дітей з метою подальшої асиміляції; масові вбивства цивільного населення із жорстокими тортурами, щоб вселити страх перед росіянами; економічне пограбування як українських родин, так і Української держави: крадіжки зерна, руйнування заводів, вивезення обладнання, техніки, автомобілів, нищення інфраструктури та природних родовищ, грабунок приватних осель, мордування голодом в окупованих містах і селах, нищення свободи слова та інших прав людини і громадянина.

Більше 20 років путінська росія готувала своє населення до війни, наголошуючи, що нібито «окремого українського народу не існує». В одному з інтерв'ю путіна запитали: «Чи потрібна ця “спецоперація” росії?». На що він нервово видав: «Вы что хотите нас назад... в московское царство?..». Він підтвердив те, що в них немає величної історії, та розпочав захват території незалежної суверенної

держави в ХХІ столітті, щоб загнати в рабство десятки мільйонів українців. Україна та світ має зробити все для того, щоб такі тоталітарні режими не існували.

Росія повинна понести відповідальність, і матеріали, зібрані в цьому збірнику, стануть доказовою базою для розкриття злочинів рашистського режиму та проведення Міжнародного трибуналу. Крім того, збереження та поширення цих свідчень є застереженням та нагадуванням майбутнім поколінням, що непокаране зло неодмінно повертається.

Українцям, відстоюючи територіальну цілісність і державну самостійність, варто пам'ятати важливу істину: державу потрібно будувати щодня, щогодини та завжди бути готовими до її захисту.

Задля безпеки людей, матеріали, зібрані у 2022 році, подаються без прізвища очевидців, оскільки їхні рідні та близькі можуть знаходитися на окупованій території. Повні дані зберігаються в моєму особистому архіві та будуть опубліковані після перемоги України. Тривога та переживання за свої сім'ї під час російсько-української війни багатьох респондентів змусила відмовитися від розмови в останній момент перед записом.

Висловлюю щиру подяку волонтерам, добровольцям та військовим за надану допомогу у підготовці збірника, а саме: пошук контактів очевидців, налагодження зв'язку й моральну підтримку, яку люди надавали один одному. Майже кожен з них бажав розповісти всьому світу про злочини росіян та наказував своїм дітям і внукам ніколи в житті не мати справу з ворогом – росією.

Варто звернути увагу на те, що деякі російськомовні респонденти надавали свідчення українською мовою, чітко ідентифікуючи себе українцями. В збірнику публікується розповідь неповнолітнього хлопця (16 років), який пройшов полон, був врятований та повернувся в Україну.

Свідчення опубліковано після одержання спеціального дозволу від батьків.

9 листопада 2021 року голова Міжнародної асоціації дослідників Голодомору-геноциду, доктор історичних наук, професор Володимир Сергійчук презентував у приміщенні Посольства України при ООН у Нью-Йорку (США) результати комплексних судових експертиз та новітні дослідження чисельності знищених українців – 10 мільйонів 500 тисяч, з них 4 мільйони дітей.

13 травня 2022 року на Дванадцятій Міжнародній Сахарівській конференції у Каунасі (Литва) мною були презентовані нові дослідження найбільшого злочину комуністичного режиму, в тому числі і втрати українців внаслідок геноциду. 10 червня 2022 року в місті Ессен (Німеччина) українські історики Володимир Сергійчук, Олеся Стасюк, Василь Марочко, Ганна Капустян, Петро Чернега спільно з президентом Міжнародної громадської організації українців «Четверта хвиля» Іриною Ястреб, мером міста Ессен Рольфом Флісом та представниками партії «Зелених» (ФРН) провели міжнародну конференцію «Геноцид українців: від минулого до сьогодення». Із доповідями про злочин комуністичного тоталітарного режиму, який знищив 10,5 мільйонів українців, виступили науковці з Канади, США, Німеччини та України. Резолюція конференції опублікована у розділі III. Також у Німеччині ми презентували в старій синагозі міста Ессен виставку про Голодомор-геноцид.

Світ продовжує дізнаватися правду про злочини комуністичного тоталітарного режиму – не звертаючи увагу на опір п'ятої колони в Україні, яка намагається зберегти російські наративи в українській історичній науці, дискредитує новітні дослідження наслідків злочину Голодомору, зокрема чисельності жертв, аргументуючи тим, що це нібито допоможе міжнародному визнанню. Всупереч цьому,

все більше країн визнає Голодомор геноцидом Української нації (станом на 10 лютого 2023 р.): Естонія, Канада, Австралія, Угорщина, Ватикан, Литва, Грузія, Польща, Україна, Перу, Парагвай, Еквадор, Колумбія, Мексика, Латвія, Португалія і США. У 2022 році визнали парламенти Чехії, Бразилії, Ірландії, Молдови, Румунії (злочином), Німеччини та Австрії (злочином). 1 лютого 2023 року Голодомор геноцидом визнала 25 держава світу – Болгарія.

Також до визнання Голодомору геноцидом парламентами різних країн долучилися 15 штатів США: Каліфорнія, Орегон, Вашингтон, Пенсильванія, Вісконсин, Мічиган, Массачусетс, Міссурі, Нью-Йорк, Канзас, Іллінойс, Огайо, Юта, Міннесота, Вірджинія. У своїх прокламаціях вказували і людські втрати від злочину геноциду 1932–1933 роках: 7–13 мільйонів українців.

Україна, Литва, Латвія, Естонія, Ірландія, Чехія, Канада визнали дії, вчинені у 2022 році збройними силами та політичновійськовим керівництвом рф – геноцидом Українського народу, а також Польща, яка засудила акти геноциду.

13 жовтня 2022 року Парламентська асамблея Ради Європи за результатами термінових дебатів ухвалила Резолюцію, якою першою визнала нинішній режим рф терористичним та запропонувала створити Міжнародний трибунал для переслідування злочину агресії проти України.

14 листопада 2022 р. Генасамблея ООН прийняла резолюцію про виплату росією репарацій Україні.

21 листопада 2022 р. Парламентська асамблея НАТО ухвалила резолюцію, якою визнала росію державою-терористом і закликала створити спеціальний Міжнародний трибунал.

23 листопада 2022 р. Європарламент визнав росію державою-спонсором тероризму. У резолюції зазначається: «Європарламент наголошує, що цілеспрямовані напади та звірства, здійснювані російською федерацією проти

цивільного населення України, руйнування цивільної інфраструктури та інші серйозні порушення прав людини та міжнародного гуманітарного права становлять акти терору проти українського населення та є воєнними злочинами; висловлює своє беззастережне обурення і засуджує ці напади і звірства та інші акти, які росія вчиняє для досягнення своїх деструктивних політичних цілей в Україні та на території інших країн; у світлі вищезазначеного визнає росію державою-спонсором тероризму та державою, яка використовує засоби тероризму».

19 січня 2023 року Європарламент ухвалив резолюцію про створення спеціального трибуналу як для путіна, лукашенка, так і для вищого керівництва рф та білорусі через збройну агресію проти України. Хоча документ і має рекомендаційний характер, проте стане початком для організації Україною, спільно з міжнародною громадою, спеціального міжнародного трибуналу, подібного до проведеного Нюрнберзького (Міжнародного військового) трибуналу після Другої світової війни.

Усвідомлюючи цю екзистенційну війну, українці об'єдналися та стали до зброї з метою захистити своє майбутнє. На полі бою герої з честю захищають наші національні інтереси, а тил став надійною опорою бійців на передовій. Славні Українські воїни! Завжди відроджуються з попелу як фенікс і стають до захисту Української держави. Адже в герці двох протилежних систем цінностей – перемогу об'єктивно, історично доведено, отримують сили суспільного прогресу.

**Олеся Стасюк,
доктор історичних наук,
голова Національної асоціації дослідників
Голодомору-геноциду українців**